

**ТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ТЕЛӘЧЕ МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ ӘБДЕ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ**
бишенче чакырылыш дүртенче утырышы

КАРАРЫ

02 апрель аеның 2021 елның

№20

Әбде авылы

«Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Әбде авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә этләрне һәм мәчеләрне тоту Кагыйдәләрен раслау турында

Татарстан Республикасы Теләче районы прокурорының 15.03.2021 ел №02-01-26-2021 хатын карап, 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон нигезендә, Теләче муниципаль районы Әбде авыл жирлеге Советы карар итте:

1. «Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Әбде авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә этләрне һәм мәчеләрне тоту Кагыйдәләрен кушымта нигезендә расларга.
2. Әлеге карар гамәлдәге законнар нигезендә үз көченә керә.
3. Әлеге карарны гамәлдәге законнар нигезендә бастырып чыгарырга

Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Әбде авыл жирлеге башлыгы:

Н.Р.Рахматуллин

**«Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Әбде авыл жирлеген»
муниципаль берәмлеге территориясендә этләрен һәм мәчеләрен тоту
Кагыйдәләре**

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге «Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районы Әбде авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге территориясендә этләрен һәм мәчеләрен тоту Кагыйдәләре (алга таба - «Кагыйдәләр») йорт хайваннары белән гуманлы эш итү өлкәсендә бердәм һәм мәжбүри нормаларны һәм таләпләрен үтәүгә; хайваннарны фатирларда, йорт биләмәләрендә, хужалык итүче субъектларда тотуга; хайваннарны урамда йөртүне һәм транспортлауны оештыруга йорт хайваннары хужаларының (алга таба - «хайваннар») бурычларын һәм жаваплылыгын билгели.

1.2. Кагыйдәләр торак пунктларда хайваннарны тотуга, торак пунктларның санитар торышына, хайваннарны яклауга таләпләрен билгели торган Россия Федерациясә һәм Татарстан Республикасы норматив хокукый актлары нигезендә эшләнгән һәм барлык физик һәм юридик затларга милек рәвешенә һәм ведомство буйсынуындагы булуына карамастан кагыла.

1.3. Хайваннарга карата мөлкәт турында Россия Федерациясә Граждан кодексы белән билгеләнгән гомуми кагыйдәләр кулланыла. Хайван суд карары буенча хужасыннан яки гамәлдәге законнарда каралган башка тәртиптә тартып алынырга мөмкин.

1.4. Хайванның хужасы булып хайваннарны (эт, песине) караучы физик яки юридик зат, шул исәптән хужасыз хайваннарны тоту өчен кабул ителгән затлар санала. Физик затка караган территориядә даими яшәүче хайван әлеге физик затның хайваны булып санала. Предприятие (учреждение, оешма) территориясендә урнашкан һәм сак яисә башка функцияләрен башкарыучы хайван әлеге юридик затныкы дип санала.

2. Хайваннар хужаларының бурычлары

Хайваннар хужалары бурычлы:

2.1. Гамәлдәге санитар кагыйдәләрен һәм гигиеник нормативларны, эпидемиягә каршы, эпизоотиягә каршы һәм санитар - гигиена чараларын үтәү өлешендә халыкның санитар - эпидемиологик иминлеген тәмин итү өлкәсендәге законнарны үтәргә.

2.2. Ветеринария һәм жәмәгать куркынычсызлыгы таләпләрен үтәргә, хайванның үз-үзен тотышын тәмин итәргә, анда ул әйләнә-тирәдәгеләр һәм башка хайваннар, физик һәм юридик затлар мөлкәтенә, муниципаль милеккә куркыныч тудырмый.

2.3. Үз хайваннарына кирәкле күләмдә азык-төлек һәм су бирү, төр һәм токым ихтыяжларына туры китереп йөрү, зоогигиеник тоту кагыйдәләрен үтәү.

2.4. Кануннарда билгеләнгән тәртиптә хайванны теркәүне һәм тәңгәлләштерүне тәмин итәргә.

2.5. Кичекмәстән кешене яисә башка хайванны тешлэгән хайванны, хайванны карау өчен һәм, кирәк булганда, бинаны карантинлаштыру өчен, Татарстан Республикасы дәүләт ветеринария хезмәте учреждениесенә илтөп бирөргә;

2.6. Хайван йогышлы авыру белән авырган очракта, , яки авыруга шиклөнгөндө, дәүләт ветеринария хезмәте белгеченә кичекмәстән мөрәжәгать итөргә

2.7. Кичекмәстән Татарстан Республикасы дәүләт ветеринария хезмәте учреждениесенә хайваннарның кинөт үлү очраклары, аларның гадөти булмаган үз-үзлөрөн тотышы, кинөт агрессиясө яки хайванның башка хайваннарны тешлөвө турында хәбөр итөргә.

2.8. Үлгән хайваннарның мөетлөрөн ташларга һәм үлгән хайваннарны үз белдегөн белән күмүгә юл куймаска, биологик калдыкларны утильлөштерүнең ветеринария - санитария кагыйдөлөрө нигезендө хайваннарның мөетлөрөн утильлөштерүне тәмин итөргә.

2.9. Алга таба хайванны тоту мөмкин булмаганда, хужасы аны башка гражданнырга яки оешмаларга тапшырырга тиөш. Хайваннан баш тарту милөкчөнөң хайванга карата хокукларын һәм бурычларын туктатуга һәм аны башка затларга тапшырганчы туктатуга китерми.

3. Хайваннарны тотуга карата куөла торган талөплөр

3.1. Хайваннарны тотуга карата гомуми талөплөр: хайваннарны законнар талөплөрөнө туры китерөп теркөү һәм идентификациялөү; хайваннарны ветеринария дөвалау-профилактика учреждениесенә даими рөвөштө карау, профилактик прививкалар, диагностик тикшерөнүлөр алып бару; хайваннар һәм аның янөшөсендөгө территориядө урнашкан урынның санитар торышын саклау. Гомуми файдалану урыннарында, балалар мөйданчыкларында, тротуарларда һәм башкаларда хайваннар калдырган экскрементлар хайван хужасы тарафыннан алып куөлырга тиөш; торак урыннардагы тынлыкны һәм тынлыкны тәмин итү, шулай ук төнлө хайваннарны йөрткөндө ишек алдында һәм урамда тынлыкны тәмин итү; жөмөгөт урыннарында хайваннарның күзөтүчесөз булуын, хужалар тарафыннан озак вакытка бөйсөзлектө калдырудан тыш, озатып йөрүчө затларсыз калдыру.

3.2. Тыөла:

читлеклөрдө, будкаларда һәм вольераларда хайванның үлчөмнөрөнө һәм физиологик ихтыяжларына туры килми торган хайваннар тоту; хайваннарны, кагыйдө нигезендө, кирөклө үз-үзөн саклау һәм хайваннарны дрессурлаштыру очракларыннан тыш, кешөлөргө яки хайваннарга ташландыру; күпфатирлы йортларның гомуми кулланылыштагы урыннарында хайваннар тоту (баскыч читлеклөрөндө, гомуми балконнарда, кухняларда, коридорларда, йортларның подвалларында һәм башка биналарда); хайваннарны мөстөкыйль йөртү өчөн чыгарырга; хайваннарны, тирө, ит, башка төр хайван чималы файдалану максатыннан аулау; 14 яшьтөн яшьрөк затларга каравылчы, эрө токымнарга караган өтлөрнө мөстөкыйль рөвөштө куып чыгарырга.

3.3. Фатирларда һәм йортларда хайваннарны тоту тәртибө: бер гаилөлө фатирларда, коммуналь фатир бүлмөлөрөндө хайваннарны тоту рөхсөт ителө. Хайваннарны коммуналь фатирлар бүлмөлөрөндө тоту күршөлөрөндө медицина ягыннан каршылыклар булмаганда һәм аларның язма ризалыгын алганда рөхсөт ителө; хайванның милөк хокукында яисө башка хокукта хужасыныкы булган жир кишөрлегө территориясендө этнө ирөклө тоту рөхсөт ителө, бу очракта хайванның, хужасын яисө ул вөкалөт биргән башка заттан башка чыгуы рөхсөт ителми; гомуми файдаланудагы киртөлөп алынган ишегалларында этнө ирөклө тоту, шулай ук, яшөүчөлөрнөң ризалыгы белән генө саклау хезмөтө алып бару өчөн, төнлө аны ишек

алдына чыгару рөхсәт ителә; торак биналардагы хайваннар саны зоогигиеник таләпләр нигезендә аларга тоту шартларын тәэмин итү мөмкинлеге белән чикленә. Фатирларда хайваннар, шул исәптән хужасыз хайваннар өчен приютлар һәм питомниклар оештыру тыела; милектә яки жир участогы булган эт хужаларына, участка кәргәндә, ишегалдында эт булу турында кисәтү язуы урнаштырырга кирәк. Башка оешмалар, тиешле билгеләр (язулар) мәжбүри урнаштырылган очракта, территорияләре белән йөрүне тыюны билгеләргә хокуклы; күзәтүчесез хайваннар йорт хужаларынан башка, хайваннар белән эш итүне жайга сала торган норматив хокукый актларда билгеләнгән тәртиптә тоту өчен, йорт хужаларынан башка тартып алынырга һәм приютка тапшырылырга тиеш. Ауланган хайваннар турында мәгълүмат һәркем өчен ачык.

3.4. Хужалык итүче субъектлар тарафыннан хайваннарны тоту: хайваннарны даими тәрбияләү тәэмин ителгән очракта, хайваннарны тоту рөхсәт ителә; әлеге максат өчен махсус жиһазландырылган биналар (урыннар) булмаганда, оешмаларда, учреждениеләрдә, предприятиеләрдә терлекләренә тоту тыела; хайваннарны контрольсез үрчүне булдырмас өчен, хужалык субъектына хайваннарны стерилизацияләргә тәкъдим ителә; хайваннарны предприятиедә тоту хужалык итүче субъектның эшчәнлек үзенчәлекләрен исәпкә алып башкарылырга һәм әлеге һәм аңа якин территориядәге кешеләрнең куркынычсызлык нормаларына туры килергә тиеш; бу территориядә килүчеләрнең юклығына алдан инанып, Предприятие территориясен саклау өчен вольерлардагы яки бәйлелектәге саклык этләрен жиберергә кирәк; предприятие территориясенә кәргәндә, этләр белән территорияне саклау турында кисәтү табличкасы эленеп торырга тиеш; бакчачылык, яшелчәчелек, дача кооперативлары, туристлык базалары, спорт, хезмәт һәм ял лагерьлары территориясендә хайваннарны карап тоту әлеге Кагыйдәләр таләпләрен үтәп рөхсәт ителә һәм юридик затның локаль норматив актлары белән жайга салына. Жәйге сезон тәмамлангач, хайваннарны бакчачылык, яшелчәчелек, дача кооперативлары, туристик базалар, спорт, Хезмәт һәм ял лагерьлары территорияләрендә тиешенчә карап тормыйча калдыру тыела.

3.5. Хайваннарны урамда йөртү тәртибе: торак биналардан, күп катлы торак йортларның подъездларынан, башка изоляцияләнгән территорияләрдән урамга бәйдә, ә Россия Федерациясә Хөкүмәтә карары белән расланган потенциал куркыныч этләр исемлегенә кертелгән этләренә бәйдә һәм борынчык киертеп чыгарырга рөхсәт ителә. Кешеләр күпләп жыела торган урыннарда эт хужасы белән бергә бәйдә һәм борынчык киелгән булырга тиеш. Этне бәйдән муниципаль берәмлек башкарма хакимияте органының норматив хокукый акты белән ирекле йөртү өчен рөхсәт ителгән урыннарда жиберергә мөмкин. Йөртү өчен мәйданчыклар булмаганда, этләренә буш жирләрдә, әлеге Кагыйдәләренә үтәп, кеше аз булган урыннарда йөртү рөхсәт ителә; урам аша һәм автомагистраль тирәсендә күчкәндә, эт хужасы автомобиль юлының юл өлешен кисеп чыкканда хайванның ирекле контрольсез хәрәкәтләнүен булдырмаска тиеш; балалар мәйданчыкларында, стадионнарда, мәктәпкәчә, мәктәп һәм фатир территорияләрендә күршеләрендә медицина каршылыклары булмаганда һәм аларның язма ризалыгы алганда рөхсәт ителә; хужасының милек хокукында яисә башка хокукта булган жир кишәрлеге территориясендә этне ирекле тоту рөхсәт ителә, бу очракта хайванның хужасыннан яисә ул вәкаләт биргән башка заттан башка чикләрдән чыгу мөмкинлеге булмавын тәэмин итү шарт; гомуми файдаланудагы киртәләп алынган ишегалларында этне ирекле тоту, шулай ук төнлә каравыл хезмәте алып бару өчен аны төнлә урамда чыгару рөхсәт ителә;

торак урыннарда асрала торган хайваннар саны аларга зоогигиеник таләпләр нигезендә тоту шартларын тәэмин итү мөмкинлеге белән чикленә.

3.6. Хайваннарны жәмәгать транспортында йөртү куркынычсызлыкны тәэмин итүче һәм пассажирларның тынычсызлыгын булдырмый торган чараларны үтәгәндә тиешле транспорт чараларынан файдалануның билгеләнгән кагыйдәләрен үтәп башкарыла.

3.7. Ветеринария һәм санитария - эпидемиология таләпләрен үтәп, әлеге максатлар өчен махсус жиһазландырылган урыннарда хайваннар сату рөхсәт ителә.

4. Әлеге кагыйдәләрне бозган өчен җаваплылык

Әлеге кагыйдәләрне бозуда гаепле физик һәм юридик затлар, вазыйфаи затлар гамәлдәге законнар нигезендә җаваплы. Гражданның сәламәтлегенә китерелгән зыян яисә хайваннар мөлкәтенә китерелгән зыян законда билгеләнгән тәртиптә каплана.

Әлеге Кагыйдәләрдә каралмаган хайваннарны тоту буенча бүтән таләпләр Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасының норматив хокукий актлары белән җайга салына.